

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
KANTONALNI SUD U ZENICI
Broj: 41 0 P 088737 23 Gž
Zenica, 22.03.2023.godine

Kantonalni sud u Zenici, građansko vijeće sudija: Nina Makivić, predsjednica vijeća, Albisa Kapić i Jasmina Begović Devović, članice vijeća u pravnoj stvari tužilaca: 1. B. Z., ulica ... u B., 2. D. Dž., ... u B. i 3. H. B., ... u B., koje zastupa punomoćnik Mirza Smailbegović, advokat iz Breze, protiv tužene Federacija Bosne i Hercegovine, koju zastupa Federalno pravobranilaštvo u Sarajevu, radi utvrđenja vlasništva na nekretninama, vrijednost predmeta spora 1.000,00 KM, odlučujući o žalbi tužene izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Visokom, broj: 41 0 P 088737 21 P od 05.12.2022.godine u sjednici vijeća održanoj dana 22.03.2023.godine, donio je:

PRESUDU

Žalba se odbija, presuda broj: 41 0 P 088737 21 P od 05.12.2022 .godine, potvrđuje.

Obrazloženje

Presudom prvostepenog suda, stav prvi, drugi, treći i četvrti izreke, odlučeno je slijedeće:

„Utvrdjuje se da su tužiteljice B. Z., D. Dž. i H. B. stekle pravo suvlasništva sa dijelom od po 1/3 na nekretnini označenoj kao parcela k.č. br. 942/1 zv. „Njeguh“ livada 5. klase površine 3.199 m², upisanoj u zk. ul. broj 765 u K.O. V., što je tužena dužna trpjeti i priznati da se tužiteljice upišu kao suvlasnici sa dijelom od po 1/3 na gore navedenim nekretninama, sve u roku od 30 dana.

Nalaže se Zemljišnoknjižnom uredu Općinskog suda u Visokom da na osnovu ove presude briše dosadašnjeg vlasnika Bosna i Hercegovina-Federacija Bosne i Hercegovine u B listu zk.ul. broj 765 u K.O. V., te izvrši upis prava suvlasništva na tužiteljice sa dijelom od po 1/3.

Obavezuje se tužena da tužiteljicama naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.020,00 KM sve u roku od 30 dana pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Odbija se tužena sa zahtjevom za naknadu troškova parničnog postupka, kao neosnovanim.“

Protiv citirane presude tužena je blagovremeno izjavila žalbu, kojom je osporava zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. U žalbi se osporava utvrđenje prvostepenog suda da je tužbeni zahtjev osnova i predlaže da ovaj sud žalbu uvaži osporenu presudu preinači i tužbeni zahtjev odbije u cijelosti uz obavezu tužioca da tuženoj naknadi troškove parničnog postupka ili da ovaj sud osporenu presudu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak. U pretežnom dijelu žalbe tuženi ponavlja prigovore isticane tokom postupka koji je prethodio donošenju osporene presude, koju cijeni nedovoljno obrazloženom, što je povreda odredbi parničnog postupka, kao i način na koji su cijenjeni dokazi od strane prvostepenog suda. Dalje se prigovara načinu tumačenja i primjene u žalbi navedenih zakonskih normi, koje su trebale biti materijalno pravna osnova tužbenog zahtjeva, odnosno osporene presude.

Odgovoru na žalbu, saglasno odredbama člana 214. i člana 236. Zakona o parničnom postupku, ovom sudu nije dostavljen.

Nakon što je ispitaio osporenu presudu u granicama žalbenih razloga i ex offio u smislu odredbi člana 221. Zakona o parničnom postupku (Sl.novine F BiH broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15) ovaj sud je zaključio da:

Žalba nije osnovana.

Iako tužena u uvodu žalbe navodi da prvostepenu presudu osporava zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava iz njenog obrazloženja, prva rečenica, jasno proizlazi da se označena presuda osporava i zbog povreda odredbi parničnog postupka. Ovo zbog toga što je prvi prigovor tužene tvrdnja da osporena presuda nije sačinjena u skladu sa odredbama člana 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku.

Predmet spora je sticanje prava vlasništva dosjelošću (održajem) na nekretninama označenim sa k.č., broj: 942/1 „Njeguh“ livada pete klase površine 3199 m², upisana u zemljišno knjižni uložak broj: 765. k.o. V., te da se na temelju takvog utvrđenja, odnosno presude kojom će tužbeni zahtjev biti usvojen, izvrše odgovarajući upisi u zemljišno knjižnom uredu prvostepenog suda i katastru tužene. Konkretno otpis predmetnih nekretnina sa tužene i upisati u korist tužilaca sa dijelom od po 1/3 dijela.

Donoseći osporenu presudu, prvostepeni sud je potpuno i pravilno utvrdio sve relevantne činjenice vezane za tužbeni zahtjev, na koje je pravilno primijenio materijalno pravo i donio pravilnu i zakonitu odluku.

Sve iznesene razloge iz prvostepene presude kao pravilne prihvata i ovaj sud, jer proizlaze iz provedenih dokaza, koje je prvostepeni sud cijenio savjesno i brižljivo i to svaki dokaz posebno i sve dokaze zajedno, kako je naloženo odredbama iz člana 8. Zakona o parničnom postupku.

U postupku koji je prethodio donošenju osporene presude nisu povrijeđene odredbe Zakona o parničnom postupku na koje sud pazi po službenoj dužnosti.

Slijedom navedenog proizlaze neosnovanim žalbeni prigovori tužene.

Neosnovani su žalbeni navodi koji se odnose na urednost predmetne tužbe, te da li je prvostepeni sud po istoj mogao postupati.

Žalitelj smatra da su tužioci u predmetnoj procesno pravnoj i faktičkoj situaciji mogli podnijeti samo brisovnu tužbu, ali u tom postupku nikako nisu mogli ishoditi za sebe povoljnu presudu, odnosno „nikako i uspjeti“ zbog propuštenih zakonskih rokova za podnošenje iste. Pravo na brisovnu tužbu, njena definicija kao i rokovi za podnošenje reglisani su Zakonom. Odredbama člana 49., člana 68., člana 70. i člana 71. Zakona o zemljišnim knjigama Sl. novine, broj 146-LIII od 01.07.1930. godine) propisana je stvarno pravna tužba sui generis sa zahtjevom upravljenim na brisanje uknjižbe izvršene u korist tuženih, kojom je tužiocu povrijeđeno njegovo zemljišno knjižno pravo (pravo vlasništva upisano u zemljišnu knjigu). Ovom tužbom mogu se osporavati kako formalno tako i materijalno nevaljani upisi. Rok za podnošenje ovakve tužbe je šezdeset dana od dana isteka roka za žalbu protiv rješenja o uknjižbi, rok od tri godine od kada je zatražen odnosno proveden nevaljani upis, te ako se ovakvom tužbom pobija pravni posao u roku za isticanje prigovora pobožnosti tog pravnog posla.

Vezano za urednost predmetne tužbe i slijedom toga da li sud po istoj može postupati, pravilno se prvostepeni sud poziva na odredbu člana 53. stav 3. Zakona o parničnom postupku, prema kojoj sud nije vezan za pravni iz tužbe, te da je po istoj obavezan postupati čak i kada je pravni osnov pogrešno naveden, ako iz činjeničnog utvrđenja proizlazi da je zahtjev stranke osnovan. U konkretnom slučaju iz činjeničnog utvrđenja prvostepenog suda (Rješenja Opštinskog sekretarijata za opću upravu opštine Breza broj: 09/10-474-33/87 od 09.05.1987. godine i drugih u postupku provedenih dokaza) slijedi to da je pravni prednik tužilaca, njihov otac, pokrenuo postupka priznavanja uzurpacije na spornoj nekretnini i da mu je to pravo priznato označenim rješenjem. U ovakvoj procesno pravnoj situaciji i u odnosu na pravni osnov naveden u tužbi, donoseći pobijanu presudu, pravilno se prvostepeni sud poziva na odredbe člana 23. stav 1. Zakona o stvarnim pravima („Službene novine F BiH“, broj: 33/13 i 100/13), člana 28. stav 1. Zakona o uzurpacijama („Službeni list SR BiH“ broj: 6/78) prema kojoj pravosnažno rješenje organa uprave kojim se uzurpantu priznato pravo svojine ili korištenja na uzurpiranom zemljištu, služi kao osnov za uknjižbu u zemljišnim knjigama i da se uknjižba sprovodi po službenoj dužnosti.

Slijedom utvrđenja da je predniku tužilaca pravosnažnim rješenjem od 09.05.1987. godine priznato pravo, pravilan je zaključak prvostepenog suda da su tužiteljice stekle pravo vlasništva na uzurpiranim nekretninama s tim da je kasnijim cijepanjem istih nastala i parcela koje je predmet tužbenog zahtjeva. Pravo vlasništva je stečeno po samom zakonu, a upis tog prava u zemljišnu knjigu na temelju prethodno označenog pravosnažnog rješenja je deklarativne naravi.

U vezi Rješenj broj: 09/10-474-33/87 od 09.05.1987. godine, pravilno se, u osporenoj presudi, prvostepeni sud poziva na odredbu člana 12. stav 1. Zakona o parničnom postupku iz koje slijedi da je on vezan za pravosnažno rješenje koje je donio nadležni organ uprave, tako da pravo vlasništva stečeno po zakonu ne prestaje zbog nepodnošenja zahtjev za uspostavu z.k. uloška za predmetnu parcelu u skladu sa oredbom člana 69. Zakona o zemljišnim knjigama, kako

neosnovano tvrdi žalitelj. Isto se odnosi i na rješenje Kantonalnog suda u Zenici od 12.10.2020. godine kojim je odbijena žalba odbio žalbu tužiteljice B. Z. na rješenje Općinskog suda u Visokom od 13.08.2019. godine i potvrdio prvostepeno rješenje koje je nakon izvršene harmonizacije zemljišne knjige predmetna parcela upisana u novi zk. ul. broj: 765 iz k.o. V. u korist vlasnika Bosna i Hercegovina – Federacija Bosne i Hercegovine. Sve ovo zbog toga što pravosnažno rješenje od 09.05.1987. godine nije stavljeno van snage.

Isto se odnosi i na žalbenu tvrdnju da „tužitelju postupku provedenim dokazima nije dokazao ni osnov ni visinu postavljenog tužbenog zahtjeva“. Citirana rečenica se u žalbi vjerovatno našla kao posljedica „copy-paste“, jer su tužioci u množini, ima ih troje, a u prilog pretpostavci o tome kako se predmetna rečenica našla u žalbi je i visina tužbenog zahtjeva, koja u konkretnom slučaju nije morala biti dokazivana na način kako smatra žalitelj.

Netačna je žalbena tvrdnja da osporena presuda nije sačinjena u skladu sa odredbom člana 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku, jer iz njenog obrazloženja proizlazi suprotno. Donošenju osporene presude prethodila je ocjena provedenih dokaza u skladu sa odredbama člana 8. Zakona o parničnom postupku jer je prvostepeni sud provedene dokaze cijenio savjesno i brižljivo i to svaki dokaz pojedinačno i sve dokaze zajedno, kako mu nalažu odredbe člana 8. Zakona o parničnom postupku. Osporena presuda je sačinjena u skladu sa odredbama iz člana 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku, jer sadrži zahtjeve stranaka, kao i činjenice na kojim se oni zasnivaju, dokaze koji su provedeni u toku prvostepenog postupka sa ocjenom u skladu sa odredbama iz članom 8. Zakona o parničnom postupku i materijalno pravnu osnovu (materijalne propise) na kojim prvostepeni sud temelji pobijanu presudu. Izreka i obrazloženje presude nisu kontradiktorni, odnosno razlozi za donošenje konkretne odluke(u navedenom dijelu) su logični i jasni u tolikoj mjeri da se iz njih može zaključiti zašto je odluka takva kakva je navedena u izreci. Dakle obrazloženje osporene presude sadrži jasne, dostatne i prema ocjeni ovog suda pravilne razloge iz kojih proizlazi da je prvostepeni sud cijenio sve argumente stranaka, dakle i žalitelja, koji su od uticaja za donošenje zakonite i pravilne odluke, kao i relevantne materijalno pravne propise.

Nije ostvaren žalbeni razlog pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, koji se samo navodi u uvodu žalbe, kao takav, bez dodatnog konkretnog obrazloženja, pa se pored toga što je navedeni prigovor neosnovan, može cijeniti i paušalnim. Naime iz činjeničnog utvrđenja prvostepenog suda, koje ima podlogu u stanju spisa, jasno proizlazi da je prvostepeni sud u postupku koji je prethodio donošenju osporene presude, na temelju dokaza provedenih u tom postupku utvrdio za isti relevantne činjenice na koje je pravilno primijenio materijalno pravo i nakon toga donio pravilnu i zakonitu presudu.

Prema ocjeni ovog, pravilan je zaključak prvostepenog suda da se u konkretnom slučaju ne mogu primijeniti odredbe Zakona o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom BiH („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj: 18/05, 29/06, 85/06, 32/07, 41/07, 74/07, 99/07, 58/08 i 22/22) jer u konkretnom slučaju nije u pitanju raspolaganje, promet, a ni (direktni, indirektni) prijenos vlasništva. Prometa predmetnim nekretninama od strane auktora i sukcesora ne može već se radi o sticanju prava vlasništva po zakonu i slijedom toga tužioci postavljaju deklaratorni zahtjev za utvrđenje prava sudskom odlukom i upis u zemljišnu knjigu. Dakle u konkretnom slučaju nije u pitanju bilo kakvo raspolaganje predmetnim nekretninama, pa slijedom toga ne može se zahtijevati ni primjena Zakona o

izmjenama i dopunama Zakona o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/22) kojom je dopunjen član 1. stav 2. pa se državnom imovinom smatra i poljoprivredno zemljište. Kako su prednik tužiteljica, a i one pravo vlasništva po zakonu stekle prije stupanja na snagu predmetnih izmjena i dopuna (stupile dana 16.04.2022. godine) primjena bi se smatrala retroaktivnom, a takva nije regulisana označenim zakonom.

Ostali žalbeni navodi za ishod spornog odnosa i ovog žalbenog postupka nisu od značaja, radi čega ih drugostepeni sud, saglasno odredbama iz člana 221. Zakona o parničnom postupku neće posebno ni cijeniti.

Iz obrazloženog proizlazi da nisu ostvareni žalbeni razlozi iz kojeg tužena osporava prvostepenu presudu, a ni razlozi na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti (primjena materijalnog prava i odredbi parničnog postupka koje se odnose na stranačku sposobnost i zastupanje), što žalbu čini neosnovanom i zbog čega je odlučeno kao u izreci ove presude primjenom odredbi člana 226. Zakona o parničnom postupku.

Predsjednica vijeća

Nina Makivić